ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1982

Vyhlásené: 22.11.1982 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

131

ZÁKON

z 9. novembra 1982,

ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník a upravujú sa niektoré ďalšie majetkové vzťahy

Federálne zhromaždenie Československej socialistickej republiky sa uznieslo na tomto zákone:

Čl. I

Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb. v znení zákona č. 58/1969 Zb. sa mení a dopĺňa takto:

1. § 27 sa dopĺňa odsekom 3, ktorý znie:

„(3) Ak sa za opatrovníka nemôže ustanoviť príbuzný občana ani iná osoba, ktorá spĺňa podmienky pre ustanovenie za opatrovníka, ustanoví súd za opatrovníka národný výbor, prípadne jeho zariadenie, ak je oprávnené vystupovať svojím menom (§ 19).".

2. Za § 40 sa vkladá § 40a, ktorý znie:

„§ 40a

(1) Ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 138 ods. 1, § 140, § 145 ods. 1, § 173 ods. 1, § 211 ods. 1, § 229, § 399 ods. 2 druhej vety a § 479, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. To isté platí, ak sa právny úkon neurobil formou, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40 ods. 1).

(2) Ak ide o právny úkon, o registrácii ktorého rozhodlo štátne notárstvo, môže sa jeho neplatnosť z dôvodov uvedených v odseku 1 určiť len rozhodnutím súdu.".

3. § 44 znie:

„§ 44

Zmluva je uzavretá, len čo sa účastníci zhodnú na jej obsahu.".

4. § 47 znie:

„§ 47

(1) Ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebné rozhodnutie príslušného orgánu, je zmluva účinná týmto rozhodnutím. Ak je rozhodnutie záporné, zmluva sa zrušuje.

(2) Ak zákon ustanovuje, že k zmluve je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom, je zmluva účinná registráciou. Ak je rozhodnutie záporné, zmluva sa zrušuje.

(3) Ak na návrh podaný do troch rokov od uzavretia zmluvy nedošlo k rozhodnutiu príslušného orgánu alebo k registrácii, platí, že účastníci od zmluvy odstúpili.".

5. V § 100 ods. 2 sa na konci pripája táto veta:

„Nepremlčuje sa tiež právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní pozemku podľa § 135a ods. 2.".

6. § 105 znie:

„§ 105

Ak ide o právo oprávneného dediča na vydanie dedičstva (§ 485), začne plynúť premlčacia doba od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa potvrdilo nadobudnutie dedičstva, schválila dohoda dedičov o vyporiadaní dedičstva alebo štátne notárstvo vykonalo medzi dedičmi vyporiadanie.".

7. V § 106 ods. 1 sa slovo „rok" nahrádza slovami „dva roky".

8. V § 107 ods. 1 sa slovo „rok" nahrádza slovami „dva roky", pripája sa odsek 3, ktorý znie:

„(3) Ak sú účastníci neplatnej alebo zrušenej zmluvy povinní navzájom si vrátiť všetko, čo podľa nej dostali, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhý účastník mohol premlčanie namietať.“.

9. V § 109 sa na konci pripája táto veta:

„Právo zodpovedajúce vecnému bremenu sa premlčí, ak sa desať rokov nevykonávalo.“.

10. § 122 ods. 3 znie:

„(3) Ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.“.

11. Za § 130 sa vkladá § 130a, ktorý znie:

„§ 130a

(1) Vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, tienením, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstrániť zo svojej pôdy korene stromu alebo odstrániť vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

(2) Ak je to potrebné a nebráni to účelnému využívaniu susediacich pozemkov a stavieb, môže súd po zistení stanoviska príslušného národného výboru, ktorý je stavebným úradom, rozhodnúť, že vlastník pozemku je povinný pozemok oplotiť. Ustanovenia § 66 až 70 stavebného zákona tým nie sú dotknuté.

(3) Vlastníci susediacich pozemkov sú povinní umožniť vstup na svoje pozemky, pokiaľ to nevyhnutne vyžaduje údržba a obhospodarovanie susediacich pozemkov a stavieb. Ak tým došlo ku škode na pozemku, je ten, kto škodu spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto zodpovednosti sa nemôže zbaviť.“.

12. Za § 132 sa vkladá § 132a, ktorý spolu s nadpisom znie:

„Ochrana držby

§ 132a

(1) Kto s vecou zaobchádza ako so svojou a so zreteľom na všetky okolnosti je dobromyseľný, že mu vec patrí, má - pokiaľ nie je ustanovené inak - obdobné práva na ochranu, aké má vlastník veci.

(2) To platí obdobne aj o tom, kto vykonáva právo zodpovedajúce vecnému bremenu pre seba a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že má k veci právo.

(3) Ten, kto pri výkone práv podľa odsekov 1 a 2 účelne vynaložil na vec náklad, má právo na jeho náhradu v rozsahu zodpovedajúcom zhodnoteniu veci ku dňu jej vrátenia; náhrada bežných udržiavacích nákladov mu nepatrí.“.

13. § 134 ods. 2 znie:

„(2) Ak sa nehnuteľná vec prevádza na základe zmluvy, nadobúda sa vlastníctvo účinnosťou zmluvy; na jej účinnosť je potrebná registrácia štátnym notárstvom, ak nejde o prevod do socialistického vlastníctva.".

14. Za § 135 sa vkladá § 135a, ktorý spolu s nadpisom znie:

„Vydržanie

§ 135a

(1) Vlastníkom veci, ktorá môže byť predmetom osobného vlastníctva, sa stane občan, ktorý má nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) hnuteľnú vec tri roky a nehnuteľnú vec desať rokov. Obdobne, pokiaľ nie je ustanovené inak, nadobudne občan aj právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 132a ods. 2).

(2) Ak ide o pozemok alebo jeho časť, ktorý má občan nepretržite v držbe (§ 132a ods. 1) desať rokov a ku ktorému by sa inak mohlo zriadiť právo osobného užívania (§ 199 ods. 1), nadobúda vlastníctvo k pozemku alebo k jeho časti štát; občan nadobúda právo, aby sa s ním uzavrela dohoda o osobnom užívaní pozemku v rozsahu uvedenom v § 200. Ak výmera pozemku je väčšia než najvyššia prípustná výmera podľa § 200 a ak podľa územného plánu alebo územného rozhodnutia možno prenechať do osobného užívania viac častí tohto pozemku, má občan právo vybrať si len jednu z týchto častí, ku ktorej sa potom ako k samostatnému pozemku dohodou zriadi právo osobného užívania.

(3) Takto však nemožno nadobudnúť vec z majetku v socialistickom vlastníctve alebo vec, ku ktorej má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov.*) Takto nemožno nadobudnúť ani právo k pozemku, ktorý je v socialistickom vlastníctve alebo ku ktorému má socialistická organizácia právo užívania podľa osobitných predpisov.*)

(4) Do doby podľa odsekov 1 a 2 si občan môže započítať dobu, po ktorú jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

(5) Na plynutie dôb podľa odsekov 1 a 2 použije sa primerane ustanovenie o premlčaní.

15. Za § 135 sa ďalej vkladajú § 135b a § 135c, ktoré spolu s nadpisom znejú:

„Vecné bremená

§ 135b

(1) Vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci a toho, komu patrí právo osobného užívania pozemku, v prospech niekoho iného tak, že sú povinní niečo trpieť, niečo konať alebo niečoho sa zdržať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo s osobným užívaním určitého pozemku, alebo patria určitej osobe.

(2) Pokiaľ sa účastníci nedohodli inak, je ten, kto je na základe práva zodpovedajúceho vecnému bremenu oprávnený užívať cudziu vec, povinný znášať primerané náklady na jej zachovanie a opravy; ak ale vec užíva aj jej vlastník alebo ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku, je povinný tieto náklady znášať podľa miery spoluužívania.

§ 135c

(1) Vecné bremená vznikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu, písomnou zmluvou a na základe závetu; právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť aj výkonom práva (§ 135a). Na účinnosť zmluvy, z ktorej sa nadobúdajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

(2) Zmluvou môže zriadiť vecné bremeno vlastník nehnuteľnosti, ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku a socialistická organizácia, ktorá má právo užívania podľa osobitných predpisov.*) Ten, komu patrí právo osobného užívania pozemku, môže vecné bremeno zriadiť len so súhlasom vlastníka pozemku.

(3) Vecné bremená prechádzajú s vlastníctvom veci alebo s právom osobného užívania pozemku na nadobúdateľa.

(4) Vecné bremená zanikajú zo zákona, rozhodnutím oprávneného orgánu alebo písomnou zmluvou. Na účinnosť zmluvy, z ktorej zanikajú práva zodpovedajúce vecným bremenám, je potrebná jej registrácia štátnym notárstvom.

(5) Vecné bremeno zanikne, ak nastanú také trvalé zmeny, že vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby alebo prospešnejšiemu užívaniu jej nehnuteľnosti, prípadne pozemku, ku ktorému sa zriadilo právo osobného užívania; prechodnou nemožnosťou výkonu práva vecné bremeno nezaniká.

(6) Ak zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa vecné bremeno za primeranú náhradu obmedzuje alebo zrušuje. Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na vecnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto vecného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

(7) Ak právo zodpovedajúce vecnému bremenu patrí určitej osobe, vecné bremeno zanikne najneskoršie jej smrťou.".

16. § 140 znie:

„§ 140

Spoluvlastník môže svoj podiel bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov previesť len na spoluvlastníka, jeho manžela, na svojho manžela, na svojich potomkov alebo zároveň na svojich potomkov a ich manželov; inak je na prevod podielu potrebný súhlas všetkých spoluvlastníkov. Ustanovenie § 143 tým nie je dotknuté.".

17. V § 142 sa doterajšie jeho znenie označuje ako odsek 1 a pripájajú sa odseky 2 a 3, ktoré znejú:

„(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd nezruší a nevyporiada spoluvlastníctvo prikázaním veci za náhradu alebo predajom veci a rozdelením výťažku.

(3) Pri zrušení a vyporiadaní spoluvlastníctva rozdelením veci môže súd zriadiť vecné bremeno k novovzniknutej nehnuteľnosti v prospech vlastníka inej novovzniknutej nehnuteľnosti. Zrušenie a vyporiadanie spoluvlastníctva nemôže byť na ujmu osobám, ktorým patria práva viaznúce na nehnuteľnosti.“.

18. § 149 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnuteľné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa. O ostatných hnuteľných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerane o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.“.

19. V § 174 sa jeho doterajšie znenie označuje ako odsek 1 a pripája sa odsek 2, ktorý znie:

„(2) Súd môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa na návrh spoločného užívateľa zrušiť právo spoločného užívania bytu, ak vznikne taký stav, ktorý bráni jeho spoločnému užívaniu; zároveň určí, ktorý z užívateľov alebo ktorí z nich budú byt naďalej užívať. Spoločný užívateľ nie je povinný sa z bytu vysťahovať, pokiaľ mu nebude pridelený primeraný náhradný byt; ak sa má z bytu vysťahovať sám, stačí poskytnúť náhradné ubytovanie.“.

20. V § 196 ods. 1 druhá veta znie:

„Ak ide o miestnosti stavebných družstiev, prideľuje tieto miestnosti členom orgán družstva.“.

21. § 198 ods. 2 znie:

„(2) Právo osobného užívania sa zriaďuje za úhradu; bezplatne sa zriaďuje len na podklade ustanovenia § 135a ods. 2, alebo ak to ustanovuje osobitný predpis.“.

22. Za § 203 sa vkladá § 203a, ktorý znie:

„§ 203a

Ustanovenie § 130a platí aj pre práva a povinnosti užívateľa a na jeho ochranu.“.

23. V § 205 ods. 2 v prvej vete sa za slová „Na podklade pridelenia pozemku do osobného užívania“ vkladajú slová „alebo na základe toho, že občanovi vzniklo právo na uzavretie dohody o osobnom užívaní podľa ustanovenia § 135a ods. 2“.

24. V § 212 sa jeho doterajšie znenie označuje ako odsek 1 a pripája sa odsek 2, ktorý znie:

„(2) Súd môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa na návrh niektorého spoločného užívateľa zrušiť právo spoločného užívania pozemku, ak vznikne taký stav, ktorý bráni jeho spoločnému užívaniu; zároveň určí, ktorý z užívateľov alebo ktorí z nich budú pozemok naďalej užívať.".

25. § 221 znie:

„§ 221

(1) Ak na pozemku zriadi stavbu občan, ktorý nie je oprávnený pozemok užívať alebo ktorý je oprávnený užívať ho na iný účel, súd na návrh národného výboru alebo organizácie, ktoré majú pozemok v správe, alebo organizácia, ktorá je vlastníkom pozemku (§ 205 ods. 2) alebo na návrh toho, kto má k pozemku zriadené právo osobného užívania, prikáže stavbu za náhradu navrhovateľovi, iba ak by tomu bránili dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä že stavebník bol dobromyseľný, že stavbu zriaďuje oprávnene. Ak je to v záujme spoločnosti, môže súd aj po zistení stanoviska príslušného národného výboru, ktorý je stavebným úradom, rozhodnúť, že stavebník je povinný stavbu na svoj náklad odstrániť.

(2) Ak dôvody hodné osobitného zreteľa bránia rozhodnúť podľa odseku 1, súd na návrh vlastníka stavby upraví vzťahy vo veci pozemku, na ktorom sa stavba zriadila, najmä zruší právo osobného užívania k tomuto pozemku alebo zriadi bezplatne alebo za náhradu vecné bremeno, ktoré je hospodársky nevyhnutné na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

(3) Ak stavebník prevzal na seba povinnosť, že svoju nehnuteľnosť neprevedie bez súhlasu veriteľa na iného (§ 58), možno náhradu podľa odseku 1 vyplatiť len so súhlasom veriteľa; inak sa zloží do notárskej úschovy.".

26. V § 230 sa jeho doterajšie znenie označuje ako odsek 1 a pripájajú sa odseky 2, 3 a 4, ktoré znejú:

„(2) Ak ale došlo v čase od uzavretia zmluvy do jej splnenia na základe rozhodnutia vlády Československej socialistickej republiky k zmene cenového predpisu, podľa ktorého sa cena dohodla, je organizácia povinná občana na to bez meškania písomne upozorniť a oznámiť mu novú cenu.

(3) Občan je oprávnený po oznámení novej ceny od zmluvy odstúpiť; ak od zmluvy bez zbytočného odkladu neodstúpi, je povinný zaplatiť organizácii novú cenu, iba ak k zvýšeniu ceny došlo po prekročení dohodnutého času vykonania služby.

(4) Ak občan od zmluvy odstúpi, je povinný zaplatiť organizácii sumu pripadajúcu na vykonanú prácu a vzniknuté náklady podľa pôvodne dohodnutej ceny, len ak mal z čiastočného plnenia zmluvy majetkový prospech.".

27. V § 249 sa na konci pripája táto veta:

„Ak má vec kúpenú od obchodnej organizácie uviesť do prevádzky organizácia na to poverená, začne záručná doba plynúť až odo dňa vykonania tejto ďalšej služby, pokiaľ ju občan objednal najneskoršie do troch týždňov od prevzatia veci a riadne a včas poskytol na vykonanie služby potrebnú súčinnosť.".

28. V § 250 v druhej vete sa vypúšťa slovo „krajským".

29. V § 253 v tretej vete sa vypúšťa slovo „krajským".

30. Za § 263 sa vkladá § 263a, ktorý znie:

„§ 263a

Ak organizácia zhotovuje občanovi stavbu na objednávku, zodpovedá za poškodenie alebo zničenie jeho stavby až do prevzatia zhotovenej stavby, iba ak by ku škode došlo aj inak.".

31. V § 268 ods. 1 v druhej vete sa slová „Krajský národný" nahrádzajú slovom „Národný".
32. V § 271

odsek 1 znie:

„(1) Záručná doba je šesť mesiacov.",

za odsek 2 sa pripája nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Pri zhotovení stavby je záručná doba tri roky. Vykonávací predpis môže ustanoviť, že pri niektorých častiach stavieb môže byť záručná doba kratšia, najmenej však osemnásť mesiacov.",

doterajší odsek 3 sa označuje ako odsek 4.

33. V § 277 v druhej vete sa slová „Krajský národný" nahrádzajú slovom „Národný".
34. V § 281 ods. 1 v druhej vete sa vypúšťa slovo „krajským".
35. Za § 362 sa vkladá § 362a, ktorý spolu s nadpisom znie:

„Zmena poistenia

§ 362a

Poistné podmienky pre poistenie majetku a pre poistenie zodpovednosti za škodu týkajúce sa poistenia majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov určujú, za akých predpokladov zaniká poistenie majetku alebo poistenie zodpovednosti za škodu, na koho prechádza a na ktoré veci sa vzťahuje, ak bezpodielové spoluvlastníctvo zaniklo.".

36. § 397 sa dopĺňa odsekom 4, ktorý znie:

„(4) Vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky môže ustanoviť nariadením, v ktorých prípadoch a za akých podmienok možno prenechať nehnuteľnosť alebo jej časť na dočasné užívanie len s predchádzajúcim súhlasom národného výboru.".

37. V § 399 ods. 2 druhá veta znie:

„Ak cenu nemožno takto určiť, nesmie dohodnutá cena kúpenej veci prekročiť cenu toho istého alebo porovnateľného druhu novej veci, za ktorú sa vec predáva v obchode v čase uzavretia zmluvy; v ostatných prípadoch nesmie dohodnutá cena podstatne prekročiť obvyklú cenu zodpovedajúcu povahe veci.".

38. § 405 znie:

„§ 405

Podmienky nákupu poľnohospodárskych a lesných výrobkov môžu upraviť osobitné predpisy.".

39. § 438 znie:

„§ 438

(1) Ak škodu spôsobí viac občanov alebo organizácií alebo občan spolu s organizáciou, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

(2) V odôvodnených prípadoch môže súd rozhodnúť, že tí, ktorí škodu spôsobili, zodpovedajú za ňu podľa svojej účasti na spôsobení škody.".

40. V § 447

odsek 2 znie:

„(2) Náhrada za stratu na zárobku spolu so zárobkom poškodeného a s prípadným invalidným dôchodkom alebo čiastočným invalidným dôchodkom nesmie presahovať sumu určenú predpismi pracovného práva pre náhradu škody pri pracovných úrazoch a chorobách z povolania. Toto obmedzenie neplatí, ak škoda bola spôsobená úmyselne; z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže súd určiť vyššiu sumu náhrady aj vtedy, ak škoda bola spôsobená hrubou nedbalosťou.",

pripája sa odsek 3, ktorý znie:

„(3) Vláda Československej socialistickej republiky môže vzhľadom na zmeny, ktoré nastali vo vývoji mzdovej úrovne, upraviť nariadením podmienky, výšku a spôsob náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite.".

41. Za § 447 sa vkladá § 447a, ktorý znie:

„§ 447a

Náhrada za stratu na dôchodku patrí v sume, ktorou je rozdiel medzi výškou dôchodku, na ktorý poškodenému vznikol nárok, a výškou dôchodku, na ktorý by mu vznikol nárok, keby nedošlo k zníženiu jeho zárobku následkom škody na zdraví.".

42. V § 448

v odseku 1 sa vypúšťa tretia veta,

odsek 2 znie:

„(2) Pri výpočte náhrady sa vychádza z priemerného zárobku zomretého; náhrada nákladov na výživu všetkých pozostalých nesmie však dovedna prevýšiť sumu, do ktorej by zomretému patrila náhrada za stratu na zárobku podľa ustanovenia § 447 ods. 2.".

43. Za § 453 sa vkladá § 453a, ktorý znie:

„§ 453a

(1) Ak sa vlastník veci dopustil takého protiprávneho konania, ktorým sa trvale zbavil možnosti vec obvyklým spôsobom používať, pripadá vec do vlastníctva štátu, pokiaľ je v rozpore so záujmom spoločnosti, aby vlastník s vecou naďalej nakladal. Obdobne prechádzajú na štát aj iné majetkové práva občana, s výnimkou práva dedičského, práva zo
zodpovednosti za škodu na zdraví alebo iného práva obmedzeného len na jeho osobu. Štátu však nepripadá ten majetok, ktorý je nevyhnutne potrebný na uspokojenie životných potrieb osôb, o výživu alebo výchovu ktorých je vlastník veci alebo ten, ktorému prislúcha majetkové právo, povinný sa starať, a ďalej majetok, ktorý iný dobromyseľne od vlastníka nadobudol.

(2) Pripadnutím majetku štátu zaniká bezpodielové spoluvlastníctvo manželov.".

44. § 457 ods. 2 a 3 znejú:

„(2) Ak je právny úkon neplatný preto, že svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči záujmom spoločnosti (§ 39), môže súd na návrh prokurátora vysloviť, že plnenie prijaté tým, kto takto vedome porušil zákon, celkom alebo sčasti pripadá štátu; súčasne súd uloží vydať pripadnuté plnenie štátu. Povinnosť podľa odseku 1 tým nie je dotknutá.

(3) Pri rozhodovaní o rozsahu pripadnutia plnenia štátu prihliada súd najmä na spoločenský dosah neplatného právneho úkonu, na okolnosti, za ktorých sa právny úkon urobil, ako aj na osobné a majetkové pomery účastníkov.“.

45. Za § 469 sa vkladá § 469a, ktorý spolu s nadpisom znie:

„Vydedenie

§ 469a

Poručiteľ môže vydediť potomka, pretože v rozpore s pravidlami socialistického spolunažívania neposkytol poručiteľovi potrebnú pomoc v chorobe, starobe alebo v iných závažných prípadoch. O náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia obdobne ustanovenia § 476 a 480; v listine však musí byť uvedený dôvod vydedenia.“.

46. V § 479 sa na konci bodka nahrádza čiarkou a pripájajú sa tieto slová:„ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov.“.

47. V § 482 ods. 2 sa na konci vypúšťajú slová:„a potvrdí podľa nej nadobudnutie dedičstva.“.

48. § 484 ods. 1 znie:

„(1) Vyporiadanie sa urobí podľa dedičských podielov. Pri dedení zo zákona sa dedičovi do jeho podielu započíta to, čo za života poručiteľa od neho bezplatne dostal, pokiaľ nejde o obvyklé darovania; ak ide o dediča uvedeného v ustanovení § 473 ods. 2, započíta sa okrem toho aj to, čo od poručiteľa bezplatne dostal dedičov predok. Pri dedení zo závetu treba toto započítanie urobiť, ak na to dal poručiteľ príkaz alebo ak by inak obdarovaný dedič bol oproti dedičovi uvedenému v ustanovení § 479 neodôvodnene zvýhodnený.“.

49. V § 489 sa jeho doterajšie znenie označuje ako odsek 1 a pripája sa odsek 2, ktorý znie:

„(2) Na neoprávnenú stavbu na pozemku v individuálnom vlastníctve sa primerane použije ustanovenie § 221.“.

50. Za § 489 sa vkladá § 489a, ktorý znie:

„§ 489a

(1) Na základe povolenia vydaného príslušným orgánom podľa osobitných predpisov môže občan na uspokojovanie hmotných a kultúrnych potrieb ostatných občanov poskytovať za odplatu občanom, prípadne organizáciám vecné plnenia a výkony. Ustanovenia tohto zákona platia aj na právne vzťahy takto vzniknuté. Ustanovenia štvrtej časti sa však použijú len primerane; najmä sa použijú § 226 až 231, § 232 ods. 1, § 233, 234, § 235 ods. 1 a 3, § 236 až 239, § 243 ods. 2, § 244 až 247, § 248 ods. 1 a 3, § 249 až 252, § 253 prvá veta, § 254, 255, 263, § 265 až 267, § 268 ods. 1 prvá veta, § 270, § 271 ods. 1 a 3, § 272, § 273 ods. 1 prvá veta a ods. 2, § 274, 276, § 277 prvá veta, § 278, 279, § 280 ods. 1 a 3 a § 281 ods. 1 prvá a tretia veta a ods. 2.

(2) Vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky ustanovia nariadením podrobnejšiu úpravu.“.

51. V § 490 ods. 2 druhá a tretia veta znejú:

„Pokiaľ by nezastavané stavebné pozemky vzhľadom na svoje určenie a výmeru mohli byť predmetom práva osobného užívania (§ 199, 200), môžu ich občania darovať svojim manželom, ako aj príbuzným v priamom pokolení a súrodencom, prípadne zároveň s nimi aj ich manželom. Na zmluvu o prevode budovy, ktorá je v súkromnom vlastníctve, a na zmluvu o prevode alebo prenájme poľnohospodárskeho (lesného) pozemku je potrebný súhlas národného výboru, iba ak ide o prevod do socialistického spoločenského vlastníctva.“.

52. V § 495

odsek 1 znie:

„(1) Záložné práva môžu vznikať len zo zákona; prechádzajú s vlastníctvom veci na nadobúdateľa.“,

odsek 3 sa vypúšťa.

53. § 506 znie:

„§ 506

Práva a povinnosti zo záložných práv vzniknutých pred 1. aprílom 1964 sa spravujú ustanovením § 495, pokiaľ nie sú upravené osobitnými predpismi. To platí aj o záložných právach vzniknutých zo zmluvy.“.

54. Za § 507 sa vkladá § 507a, ktorý včítane nadpisu znie:

„§ 507a
Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. apríla 1983

(1) Pokiaľ nie je uvedené inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy vzniknuté v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983.

(2) Na právne vzťahy z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktoré zaniklo v čase od 1. apríla 1964 do 1. apríla 1983, použije sa ustanovenie § 149 ods. 4, pokiaľ k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva nedošlo dohodou uzavretou do troch rokov od 1. apríla 1983 alebo rozhodnutím súdu na návrh podaný do troch rokov od 1. apríla 1983.

(3) Do času uvedeného v ustanovení § 135a sa započíta aj čas, po ktorý občan alebo jeho právny predchodca mal vec nepretržite v držbe (§ 135a ods. 1) alebo nepretržite vykonával právo zodpovedajúce vecnému bremenu (§ 135a ods. 2) pred 1. aprílom 1983; tento čas sa však neskončí skôr než uplynutím jedného roka od tohto dňa.

(4) Ak ide o právo dovolať sa neplatnosti právneho úkonu z dôvodu uvedeného v ustanovení § 40a, ku ktorému došlo pred 1. aprílom 1983, neskončí sa premlčacia doba skôr než uplynutím troch rokov od tohto dňa.

(5) Ak ide o právo na náhradu škody alebo o právo na vydanie neoprávnene získaného majetkového prospechu, platí dvojročná premlčacia doba počítaná odo dňa, keď začala plynúť pôvodná lehota; toto ustanovenie nemožno použiť, ak ide o právo, ku ktorému premlčacia doba uplynula podľa doterajších predpisov.

(6) Na práva a povinnosti z vecných bremien vzniknutých pred 1. aprílom 1964 sa vzťahujú obdobne ustanovenia § 135b a § 135c ods. 3 až 7.“.

55. Za § 507a sa vkladá § 507b, ktorý znie:

„§ 507b

Zvýšenie základnej sumy, ktorá sa nesmie povinnému zraziť z mesačnej mzdy pri výkone rozhodnutia, a určenie hranice, nad ktorú je mzda postihnuteľná zrážkami bez obmedzenia, ku ktorým dôjde začínajúc 1. aprílom 1983, nedotýka sa dohôd o zrážkach zo mzdy a iných príjmov (§ 57) uzavretých pred týmto dňom.“.

56. § 508 znie:

„§ 508

(1) Podrobnejšie predpisy na vykonanie Občianskeho zákonníka vydajú príslušné ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy. Vláda Českej socialistickej republiky a vláda Slovenskej socialistickej republiky môžu vydať podrobnejšie predpisy na vykonanie Občianskeho zákonníka, ak ide o veci, ktoré patria do pôsobnosti Českej socialistickej republiky a Slovenskej socialistickej republiky.

(2) Vzorové stanovy stavebných družstiev vydávajú Český zväz bytových družstiev a Slovenský zväz bytových družstiev so schválením vlády príslušnej republiky.“.

Čl. II

Štátne socialistické organizácie môžu zriadiť cudzím právnickým osobám so súhlasom Federálneho ministerstva financií a Federálneho ministerstva zahraničných vecí zmluvou právo trvalého užívania pozemku. Zmluva obsahuje najmä označenie pozemku, ku ktorému sa právo trvalého užívania zriaďuje, účel, na ktorý sa pozemok prenecháva do trvalého užívania, spôsob tohto užívania, ako aj podmienky, za ktorých právo trvalého užívania pozemku zaniká.

Čl. III

Predsedníctvo Federálneho zhromaždenia sa splnomocňuje, aby v Zbierke zákonov vyhlásilo úplné znenie Občianskeho zákonníka, ako vyplýva z neskorších predpisov.

Čl. IV

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. aprílom 1983, s výnimkou ustanovenia § 489a, ktoré nadobúda účinnosť už 1. januárom 1983.

Husák v. r.

Indra v. r.

Štrougal v. r.

*) Vládne nariadenie č. 47/1955 Zb. o opatreniach v odbore hospodársko-technických úprav pozemkov.
Zákon č. 122/1975 Zb. o poľnohospodárskom družstevníctve.
Zákon č. 123/1975 Zb. o užívaní pôdy a iného poľnohospodárskeho majetku na zabezpečenie výroby.
Zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch.".

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.